

Mestna občina Celje

Komisija Mladi za Celje

»VESELI« DECEMBER

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorici:

- Karin Krajšek
- Laura Gloria Praterner

Mentorica:

Olga KOŽEL, prof. slo.

Celje, marec 2013

Osnovna šola Hudinja Celje

»VESELI« DECEMBER

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorici:

- Karin Krajšek
- Laura Gloria Praterner

Mentorica:

Olga KOŽEL, prof. slo.

Razred: 8.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, marec 2013

KAZALO

KAZALO	3
POVZETEK	5
1 UVOD	6
1.1 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA	6
1.2 HIPOTEZE	6
1.3 OPIS RAZISKOVALNIH METOD	7
1.3.1 Metoda dela z viri in literaturo	7
1.3.2 Metoda anketiranja	7
1.3.3 Terensko delo	7
1.3.4 Metoda obdelave podatkov	7
2 TEORETIČNI DEL NALOGE	8
2.1 O DECEMBRU	8
2.1.1 Sveti Miklavž obdaruje naskrivaj	8
2.1.2 Sveta Lucija, zaščitnica ob boleznih oči	8
2.1.3 Volčje noči	9
2.1.4 Božič	9
2.1.4.1 Božična miza	9
2.1.5 Štefanovo	9
2.1.6 Dan samostojnosti in enotnosti	9
2.1.7 Tepežni dan	10
2.1.8 Dedek Mraz	10
2.2 »VESELI« DECEMBER	11
2.3 8 NASVETOV ZA DECEMBRSKO NAKUPOVANJE	10
3 OSREDNJI DEL	14
3.1 OPIS RAZISKOVALNIH REZULTATOV	14
3.1.1 Analiza anketnega vprašalnika	14
3.1.2 Razgovor z go. Majo Škrubej	19
3.2 DISKUSIJA	21
4 ZAKLJUČEK	22

5 VIRI **23**

5.1 INTERNETNE STRANI	23
5.5 VIRI SLIK	23

6 PRILOGE **24**

KAZALO FOTOGRAFIJ

Fotografija 1: Gasparijev dedek Mraz	10
Fotografija 2: Okrasitev	11
Fotografija 3: Božično drevo z darili	12

POVZETEK

Namen najine raziskovalne naloge je bil raziskati vsakoletno aktualno temo – decembrska mrzlica. Vsi vemo, da se že v mesecu novembru začnemo pogovarjati o prihajajočih praznikih, trgovine postanejo okrašene z raznovrstnimi izdelki, število kupcev se močno poveča. Zato sva želeli pridobiti podatke neposredno od potrošnikov in trgovcev – kako gledajo na »veseli« december in ali je sploh veseli.

Tema je zelo široka, pri raziskovalnem delu pa sva uporabili različne metode dela. Te so delo z viri in literaturo, metoda anketiranja in intervjuja ter metoda obdelave podatkov.

Uporabljene metode dela so naju pripeljale do zanimivih rezultatov, ki sva jih predstavili v diskusiji. Raziskavo sva ločeno analizirali po spolu, vendar sva ugotovili, da bistvene razlike med moškimi in ženskami ni. Spoznali sva, da anketiranci ob besedi december pomislijo na praznovanje, da zapravijo približno 20 % več denarja – predvsem za darila in hrano – da predvsem moški vidijo to obdobje stresno, kljub temu pa je skupno vsem to, da je december vseeno »veseli«. Enakega mnenja so tudi trgovci, saj zadnji mesec v letu povezujejo z dobičkom.

1 UVOD

1.1 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

»Si že nakupila vsa darila? Kam greš za novo leto? Boste letos omejili denar za obdarovanje? Ali pri vas otroke obiščejo vsi trije dobri možje?« Takšna in podobna vprašanja se začnejo pojavljati takoj v začetku novembra.

Da slučajno ne bi pozabili, da se čez mesec in pol približujeta božič in novo leto, pa nas opozarjajo trgovine s svojimi izložbami, reklamami, oglaševanjem praktično povsod – na TV, radiu, spletu, z jumbo plakati ...

Metode so zelo različne, sporočilo pa vedno enako – kupujte, kupujte čim več in tudi »ugodno«. Trgovine kar tekmujejo med seboj, katera bo potrošniku ponudila več. Tako so otroci in odrasli postavljeni pred dejstvo, da je decembra pač čas zapravljanja. Eni darila pričakujejo, drugi jih kupujejo. Pa se kupovanje sploh ne ustavi pri darilih, pač pa se razširi še na hrano, oblačila, pijačo ... Rezultat pa je gotovo prazna denarnica in »streznitev« v mesecu januarju.

Vse to naju je napeljalo na misel, da bi o tej temi napisali raziskovalno nalogo, predvsem pa sva želeli:

- ugotoviti, ali se potrošnja v decembru poveča,
- raziskati, ali ljudem decembrski dnevi predstavljajo stres,
- se interesi in doživljanja med moškimi in ženskami razlikujejo,
- na podlagi česa se posamezniki odločajo za darila in
- ali se "decembrska mrzlica" začne že novembra.

1.2 HIPOTEZE

Na osnovi poznavanja obravnavane teme in lastnih izkušenj sva na začetku raziskovalnega dela postavili naslednje hipoteze:

1. Ob omembi decembra moški in ženske najprej pomislijo na božič.
2. Ženske v tem obdobju zapravijo več denarja kot običajno.
3. Največ denarja oboji, moški in ženske, porabijo za nakup daril in hrane.
4. Za vse je to zelo stresno obdobje.
5. V trgovinah predstavlja december čas največjega dobička.

Z uporabo raziskovalnih metod, opisanih v naslednjem poglavju, sva želeli ugotoviti, ali so te hipoteze točne ali ne.

1.3 OPIS RAZISKOVALNIH METOD

Pri raziskovalnem delu sva poskušali uporabiti čim več različnih metod dela. Uporabili pa sva naslednje:

- metodo dela z viri;
- metodo anketiranja;
- metodo intervjuja;
- metodo obdelave podatkov.

1.3.1 Metoda dela z viri in literaturo

Iskanje in uporaba obstoječih virov in literature je osnova vsakega raziskovalnega dela. Pri najini nalogi sva potrebovali literaturo za razlago obravnavanih pojmov v zvezi s tematiko, ki sva jo proučevali. Večino literature sva našli na internetnih straneh.

Viri so pri najinem delu bili enako pomembni kot literatura. Uporabili sva jih pri teoretičnem in raziskovalnem delu naloge.

1.3.2 Metoda anketiranja

Z metodo anketiranja sva dobili podatke neposredno od odraslih, starejših od 20 let. Pridobljeni podatki so nama bili glavni vir za nadaljnje delo. Anketni vprašalnik je bil sestavljen iz 7 vprašanj odprtega in zaprtega tipa. Anketirali sva 115 posameznikov, moških in žensk.

1.3.3. Metoda intervjuja

Za to metodo sva se odločili, da bi prišli do podatkov neposredno od trgovcev. Tako sva opravili intervju z gospo Majo Škrubej, ki je zaposlena v trgovski družbi Spar Slovenija. Podatke, pridobljene z intervjujem, sva uporabili pri analizi podatkov in na koncu, pri diskusiji.

1.3.4 Metoda obdelave podatkov

Vse anketne vprašalnike sva pregledali in odgovore nato analizirali ter izdelali grafe. Pri tem sva uporabili programa Microsoft Word in Microsoft Excel. Slike sva digitalizirali z optičnim čitalnikom hp scanjet 3500c.

2 TEORETIČNI DEL NALOGE

2.1 O DECEMBRU

December: decem – deseti – tako so Rimljani po starem koledarju imenovali deseti mesec. Po naročilu Julija Cezarja pa so rimski zvezdoslovci popravili star koledar in mu na začetek dodali še dva meseca, januar in februar, tako deseti mesec ni bil več deseti. Ta napaka v imenu je ostala do danes – dvanajsti mesec imenujemo – deseti. Naše domače ime za zadnji mesec v letu pa je gruden. S svojim imenom gruden pripoveduje, da zemlja v tem zimskem času leži po polju zmrznjena – v grudah.

December ima svoj vzdevek »veseli december«, saj ga polnijo številni prazniki in ljudske zabave. Krščanski verniki praznujejo božič, ko se naj bi 25. decembra rodil Jezus Kristus, 26. december je pa slovenski državni praznik, dan samostojnosti in enotnosti

(http://www.mojaslovenija.net/kulturna_dediscina/bogastvo_slovenskih_ljudskih_seg_v_decembru.html, 16. 11. 2012).

2.1.1 Sveti Miklavž obdaruje naskrivaj

Dobri stari sv. Miklavž, ki vsako leto na predvečer svojega godu, 6. decembra, obdaruje otroke, pomeni začetek v bogato dogajanje teh zimskih dni. Stara legenda pojasnjuje, zakaj je sveti Nikolaj, po domače Miklavž, tako priljubljen svetnik. Nekoč je trem hčeram nekega siromaka ponoči na skrivaj vrgel skozi okno tri kepe zlata. Tako je poskrbel za njihovo doto in vse tri deklice so se srečno poročile. Še danes zato dobrosrčni svetnik prinaša otrokom darila skrivaj ponoči, in tri jabolka, čeprav niso zlata, so še danes njegovo obvezno darilo (http://www.mojaslovenija.net/kulturna_dediscina/bogastvo_slovenskih_ljudskih_seg_v_decembru.html, 16. 11. 2012).

2.1.2 Sveta Lucija, zaščitnica ob boleznih oči

Za Miklavžem (13. decembra) goduje sveta Lucija, zaščitnica ob boleznih oči. Lucijino je zadnji čas, da posejemo žitno zrno v male plitve posodice. Vzklilo bo in ozelenelo in dvanajst dni pozneje, na božični večer, bomo to mlado žito postavili na božično mizo. Od pradavnine pa do danes »kaljeno žito«, ki sredi zime zraste v topli sobi, prinaša zagotovilo, da bo kmalu spet pomlad. To upanje je nujno potrebno v času, ko v človeku vstaja prastari strah pred temo, ki je vsak dan daljša, in pred mrazom, ki je vsak dan hujši (http://www.mojaslovenija.net/kulturna_dediscina/bogastvo_slovenskih_ljudskih_seg_v_decembru.html, 16. 11. 2012).

2.1.3 Volčje noči

Tesnobne dneve največje teme in mraza med 24. decembrom in 6. januarjem so naši davni dedje imenovali »volčje noči«. V času slabotnega sonca so imela starodavna zla bitja največjo moč. Naša dežela je vsako leto znova trepetala pred hruščem in

truščem, s katerim so v času zimskih neviht vršali okrog naših vasi razne divje jage, divji možje, gozdni možje, pehtre babe in druga skrivnostna stara bitja, ki so se jim pridružile tudi čarovnice. Vsem tem zlim bitjem se je naš človek postavljaj v bran (http://www.mojaslovenija.net/kulturna_dediscina/bogastvo_slovenskih_ljudskih_seg_v_decembru.html, 16. 11. 2012).

2.1.4 Božič

Bôžič je tradicionalni praznik v cerkvenem koledarju, ki ga v katoliških, protestantskih in v večini pravoslavnih Cerkva praznujejo 25. decembra kot spomin na rojstvo Jezusa Kristusa, čeprav natančen datum njegovega rojstva ni znan. Praznovanje korenini še iz predkrščanskih časov, ko so mnoga ljudstva častila nastop zimskega solsticija, ko se dan začne ponovno daljšati in tako simbolizira zmago dobrega nad zlim. Čas torej, ko zima res zaživi v vsem svojem sijaju in sonce zmaga nad temo, je širom sveta že dolgo čas praznovanja (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Bo%C5%BEi%C4%8D>, 21. 12. 2012).

2.1.4.1 Božična miza

Da pa bodo v prihodnjem letu prišli v hišo zdravje, sreča in dobra letina, pa je bilo nekdanj treba postaviti na božično mizo vse, kar so zapovedala stara, nepisana pravila. Ta pravila so bila v vsaki vasi malo drugačna, saj ima pri nas vsaka vas svoj glas – tudi na božični mizi. Povsod pa je moral biti na božični mizi božični kruh – za zdravje in srečo, semensko žito – za dobro letino, voda – da v prihodnjem letu ne bo ne suše ne poplave, ključi od hišnih vrat – za varnost domačije. V vsem božičnem času – od 24. decembra do 6. januarja – je bila božična miza hišni nedotakljivi oltar. Najpomembnejši od vsega je v božičnem času nekdanj bil kruh. Košček božičnega kruha je nekdanj dobil vsak član družine in vsaka glava v hlevu (http://www.mojaslovenija.net/kulturna_dediscina/bogastvo_slovenskih_ljudskih_seg_v_decembru.html, 16. 11. 2012).

2.1.5 Štefanovo

Na štefanovo, 26. decembra, po mnogih naših krajih še danes blagoslavlja konje, vodo in sol. S »Štefanovo soljo« potreseno polje je nekdanj bilo varno pred nevihtami, žegnana sol in žegnana voda pa sta pomagala pri zdravljenju bolezni človeka in živine (http://www.mojaslovenija.net/kulturna_dediscina/bogastvo_slovenskih_ljudskih_seg_v_decembru.html, 16. 11. 2012).

2.1.6 Dan samostojnosti in enotnosti

Dan samostojnosti in enotnosti je državni praznik v Sloveniji, ki se ga praznuje 26. decembra; je dela prost dan.

Ta dan obeležuje razglasitev rezultatov plebiscita 26. decembra 1990 (plebiscit je potekal 23. decembra 1990), na katerem je od 93,2 odstotkov udeleženih volivcev na vprašanje »Ali naj Slovenija postane samostojna in neodvisna država?« okoli 95

odstotkov odgovorilo pritrdilno (tj. 88,5 odstotka vseh volivcev), s čimer se je začela osamosvojitve Slovenije. Do septembra 2005 se je praznik imenoval le dan samostojnosti, a so ga s spremembo Zakona o praznikih in dela prostih dnevih dopolnili z in enotnosti, saj naj bi ta dan namreč Slovenci pokazali največjo mero enotnosti v svoji zgodovini (http://sl.wikipedia.org/wiki/Dan_samostojnosti_in_enotnosti, 21. 12. 2012).

2.1.7 Tepežni dan

Tepežni dan, 28. december, je bil težko pričakovan otroški praznik. Otroci so bili tega dne že navsezgodaj na nogah, saj niso mogli dočakati, da bodo vzeli v roke leskove šibe in z njimi natepežkali najprej mater in očeta, nato pa odbrzeli po vasi od hiše do hiše in tepežkali botre, strice, tete, sosede, vse po vrsti. Vsak, ki so ga otroci natepli, je imel dolžnost polniti otroške malhe s krljji, orehi, s koščki kruha in potic. Otroci so presrečni polnili malhe in ob tem niso premišljevali o koreninah tepežkanja, ki segajo v pračevstvo, v prastaro verovanje v moč rastline. Prvina te stare šege je v udarcu s šibo. Čarodejni dotik lesene šibe naj prenese življenjsko moč z rastline na človeka. Staršem naj otrokova, tepežkarjeva šiba prinese srečo, dekletu ženina, živini zdravje in sadnemu drevju rodovitnost (http://www.mojaslovenija.net/kulturna_dediscina/bogastvo_slovenskih_ljudskih_seg_v_decembru.html, 16. 11. 2012).

2.1.8 Dedek Mraz

Za Slovence in druge na zahodu Evrope pa je dedek Mraz prihajal iz mrzle in deloma tudi strašne Sibirije.

Na začetku je bil dedek Mraz pri nas še ves v belem. Vendar pa se je njegova podoba nekoliko spreminjala. Slovenskega dedka Mraza je upodobil slikar Maksim Gaspari. Narisal je prijaznega starčka z dolgimi sivo belimi lasmi in košato brado. »Pokril« ga je s slovensko polhovko. Za polhovko je Gaspari dedku nataknil še zimzelena rastlinje in pisane trakove. Dedek Mraz je oblečen v ovčji kožuh, ki je ob robovih okrašen s slovenskimi ljudskimi ornamentami, največkrat gre za gorenjske nageljne, rožmarin, itd. Obut je v črne ali rjave, pozneje spet bele usnjene škornje, na hrbtu pa ima velik slovenski koš, poln daril za otroke, zaviti v barvni papir. Dedkovo spremstvo so živali in palčki, velikokrat pa tudi bajeslovna bitja (<http://megazin.spoznaj.si/?p=2962>, 18. 2. 2013).

Fotografija 1: Gasparijev dedek Mraz

2.2 »VESELI« DECEMBER

Po mnenju mnogih pravljичni mesec, za mnoge pa tudi mesec stresa, povezanega s tem, kako praznovati in kaj podariti. To je mesec, ko naše otroke in nas obiščejo dobri možje: nekatere Miklavž, druge Božiček, tretje dedek Mraz, nekatere pa kar vsi trije možje skupaj!

Že sam razmislek o tem, kaj kupiti, je lahko naporen, saj nas mediji in trgovci neusmiljeno zasipavajo z različnimi katalogi, na katerih so predstavljeni »otroški zakladi«. Še hujšo stisko pa doživljajo tisti starši, ki zaradi težke finančne situacije svojim otrokom vseh teh »zakladov« ne morejo kupiti. Pogosto se čutijo nemočne in obupane.

Fotografija 2: Okrasitev

Kam je torej izginil čar prazničnih dni? Katere vrednote so v teh prazničnih dneh danes postale pomembne in katere bi morale zares biti pomembne?

Vsaka družina ima drugačne navade pri praznovanju in obdarovanju. Nekatere družine naredijo iz tega velik dogodek, drugi pa temu ponudijo le malo časa in pozornosti. Nekatere družine se bogato obdarujejo, drugi se v naprej dogovorijo, kaj si bodo podarili ali v naprej določijo znesek, ki ga bodo namenili za darila, spet nekateri se odločijo za kakšno potovanje ali pa se sploh ne obdarijo. Vendar pa naj bi imeli prazniki globlji pomen: na ta način se lahko družinski člani še bolj povežejo, razvijejo medsebojno pripadnost, doživljajo prijetne občutke ob druženju. To, kako bomo praznovali in kako se bomo obdarovali, je torej predvsem stvar družinske tradicije in pa odraz naših vrednot oz. tega, kaj nam je res pomembno. Težko se je povsem izolirati od družbe in okolice, ki je vse bolj potrošniško naravnana, vendar je prav, da pri tem »ne izgubimo sebe«. Imejmo v mislih, kaj želimo dati svojim otrokom za popotnico v življenju (<http://zlataleta.com/veseli-december/>, 6. 11. 2012).

2.3 OSEM NASVETOV ZA DECEMBRSKO NAKUPOVANJE

Praznični december je lahko najbolj stresen mesec v letu, če si to seveda dovolite. V tem času se morate poleg običajnih opravil lotiti še kopice drugih: od nakupovanja daril do obiskov sorodnikov. Trgovine v prazničnih oblekah čakajo na kupce, ki jih decembra zajame nakupovalna mrzlica. Kako se lotiti nakupov?

1. Dobro in pravočasno načrtovanje nakupov

V nakupovalni mrzlici, ko darilo kupujemo v zadnjem trenutku, smo najbolj ranljivi in največ zapravimo. Če si vzamemo čas, nam bo vsekakor uspelo določiti novoletni

proračun ter najti atraktivna in ugodna darila, lahko pa bomo tudi primerjali cene in kakovost, pravi vodja finančnega področja pri Zvezi potrošnikov Slovenije (ZPS) Boštjan Krisper.

2. Ne zadolžujte se za darila

Prav z dobrim in pravočasnim načrtovanjem nakupov se je najbolje izogniti visokim stroškom za obdarovanje. Veliko ljudi se tudi zadolžuje za darila, kar Krisper odsvetuje.

3. Pazljivo pri plačevanju na obroke

»Plačilo na obroke je praviloma vezano na specifične izdelke, zato je za potrošnika tudi pomembno, da preveri, če tu ne gre za pospeševanje prodaje izdelkov, ki se jih prodajalec drugače ne bi mogel kar tako znebiti. Priporočljivo je, da primerjamo njihovo kakovost s primerljivimi izdelki, še posebej enostavno je to pri izdelkih, ki jih je že testirala ZPS,« opozarja Krisper.

Fotografija 3: Božično drevo z darili

4. V trgovino s polnim želodcem in nakupovalnim listkom

Na ZPS opozarjajo, da se večina potrošnikov racionalno zaveda vseh trikov, ki jih uporabljajo trgovci, denimo roso na zelenjavi (vtis svežine), cene napisane s kredo na tablo (vtis domačnosti), postavitve izdelkov na policah ... Vendar ti triki potrošnika premamijo, zato jih mora pri sprehodu skozi trgovino racionalno odmikati. K nakupu naj vas ne zavedejo niti popusti. Zato še vedno velja pravilo: v trgovino s polnim želodcem in nakupovalnim listkom.

5. Kupujte pri uveljavljenih spletnih trgovcih

Pri novih vstopnikih na trg se mnogokrat izkaže, da gre za nezanesljive ponudnike ali celo prevarante. Če trgovca ne poznate, preverite podjetje, ki stoji za spletno trgovino. Pri večjih spletnih trgovcih, ki jim zaupajo tisoči kupcev, imate več možnosti plačila in dostave, imeli pa boste tudi manj težav ob morebitnem vračanju blaga. Vsak po spletu kupljen izdelek namreč lahko vrnete ne glede na razlog (trgovcu morate to namero sporočiti v 14 dneh, nato pa imate še 14 dni časa za vračilo), trgovec pa vam mora vrniti denar (razen stroškov pošiljanja nazaj).

6. Bodite pozorni na sumljive ponudbe

Goljufi iz prejšnje točke po navadi mamijo potencialne kupce z nizkimi cenami. Tovrstnih poskusov je bilo nekaj predvsem na področju zabavne elektronike. Predvsem bodite pozorni, če prodajalec vztraja pri kakšnem neobičajnem načinu plačila (nakazilo vnaprej in brez predračuna). Tudi sicer so izjemno nizke cene razlog

za dvom, saj se lahko izkaže, da vam bo trgovec nazadnje poskušal vsiliti nek drug izdelek.

7. Plačujte z načini, ki jim zaupate

Pri večjem številu transakcij zaradi množičnega nakupovanja so zlorabe enostavnejše, opozarjajo na ZPS in svetujejo večjo previdnost tako pri plačevanju s kartico na POS-avtomatu kot tudi pri plačevanju na spletu. Plačilo spletnega nakupa s kreditno kartico ali prek spletne banke je varno, če le poskrbite za ustrezno protivirusno zaščito vašega računalnika.

8. Naredite sami

Lahko pa naredite darila tudi sami, saj imajo takšni izdelki večjo osebno vrednost (<http://www.delo.si/gospodarstvo/makromonitor/osem-nasvetov-za-decembrsko-nakupovanje-brez-glavobola.html>, 6. 12. 2012).

3 OSREDNJI DEL NALOGE

3.1 OPIS RAZISKOVALNIH REZULTATOV

Vsi rezultati temeljijo na podlagi odgovorov, ki sva jih dobili s pomočjo anketnega vprašalnika in intervjujem.

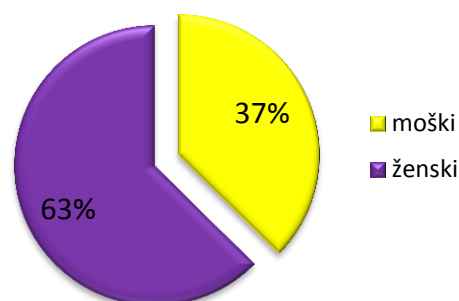
3.1.1 Analiza anketnega vprašalnika

Z anketnim vprašalnikom sva prišli do podatkov neposredno od oseb, starejših od 20 let in ki so tako ali drugače »obremenjene« z najino raziskovalno temo.

Statistični podatki

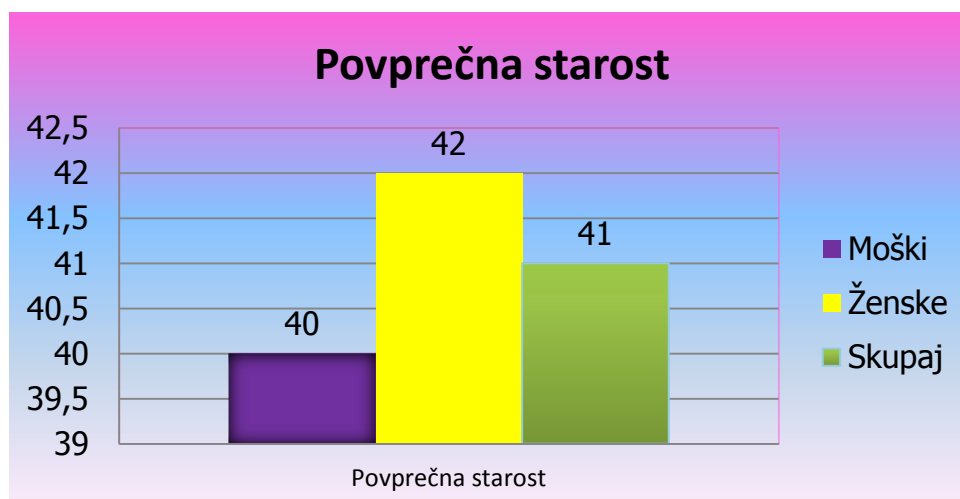
a) SPOL

Spol	Število	Odstotki v %
Moški	43	37
Ženski	72	63
Skupaj	115	100

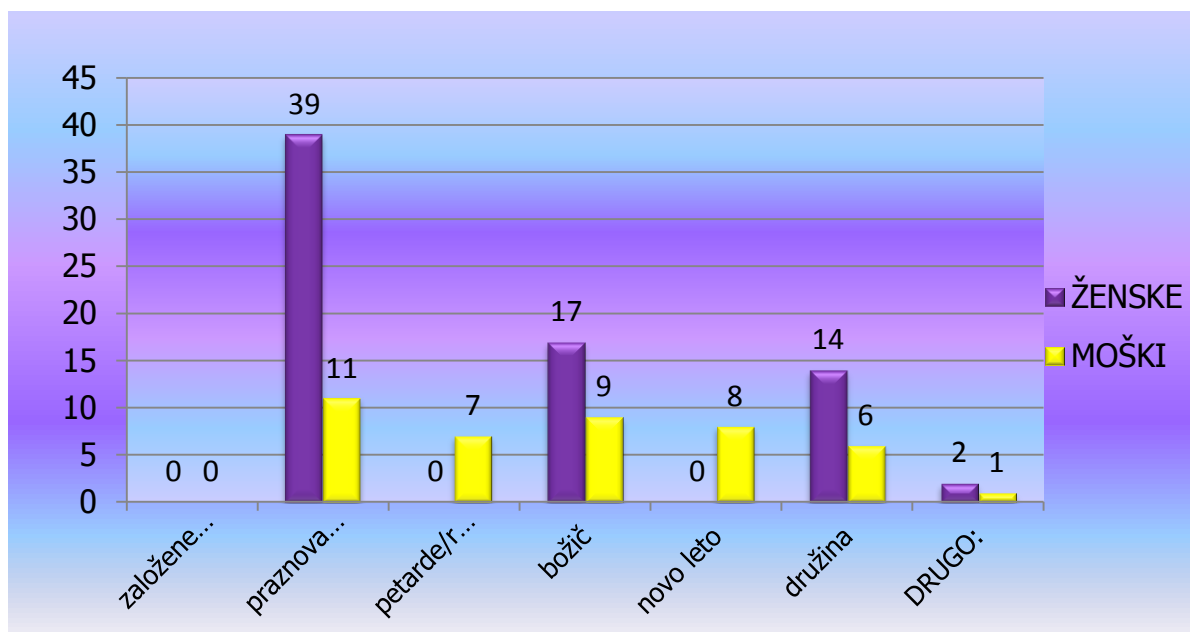
Anketirali sva 115 polnoletnih oseb, med katerimi je bilo več žensk (63 %) in 37 % moških. Ankete sva delili med znanci in naključnimi mimoidočimi.

b) STAROST

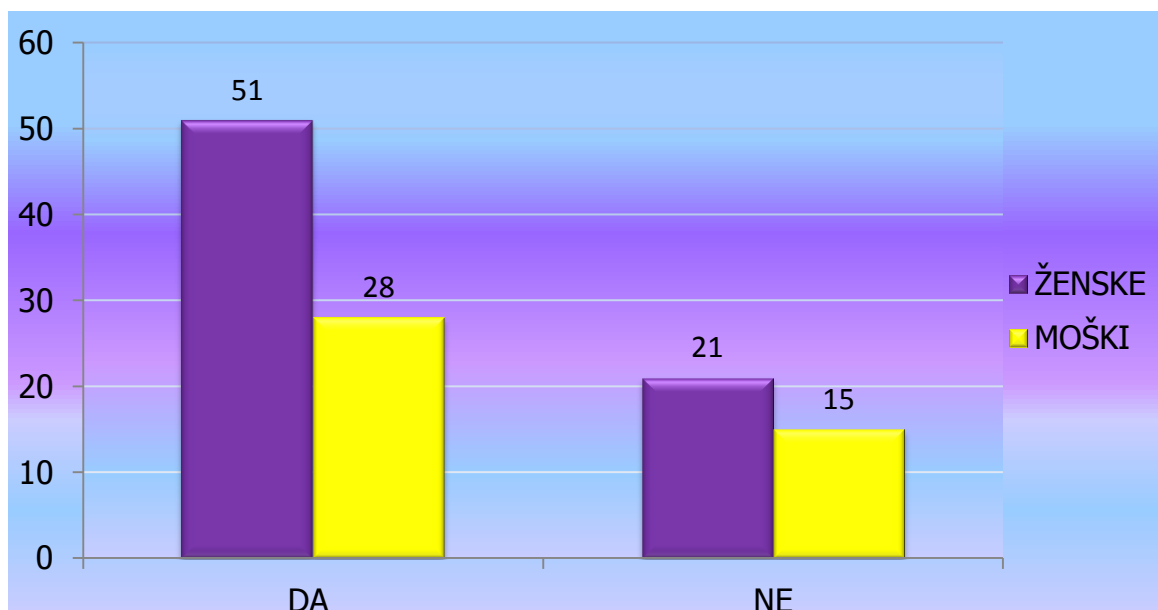
Moški, ki so sodelovali v anketiranju, so bili povprečno stari 40 let, ženske pa 42. Torej gre za tiste predstavnike, ki so v družbi najbolj aktivni in tudi dejansko v največji meri opravljajo nakupe.

1. Na kaj najprej pomislite ob besedi december?

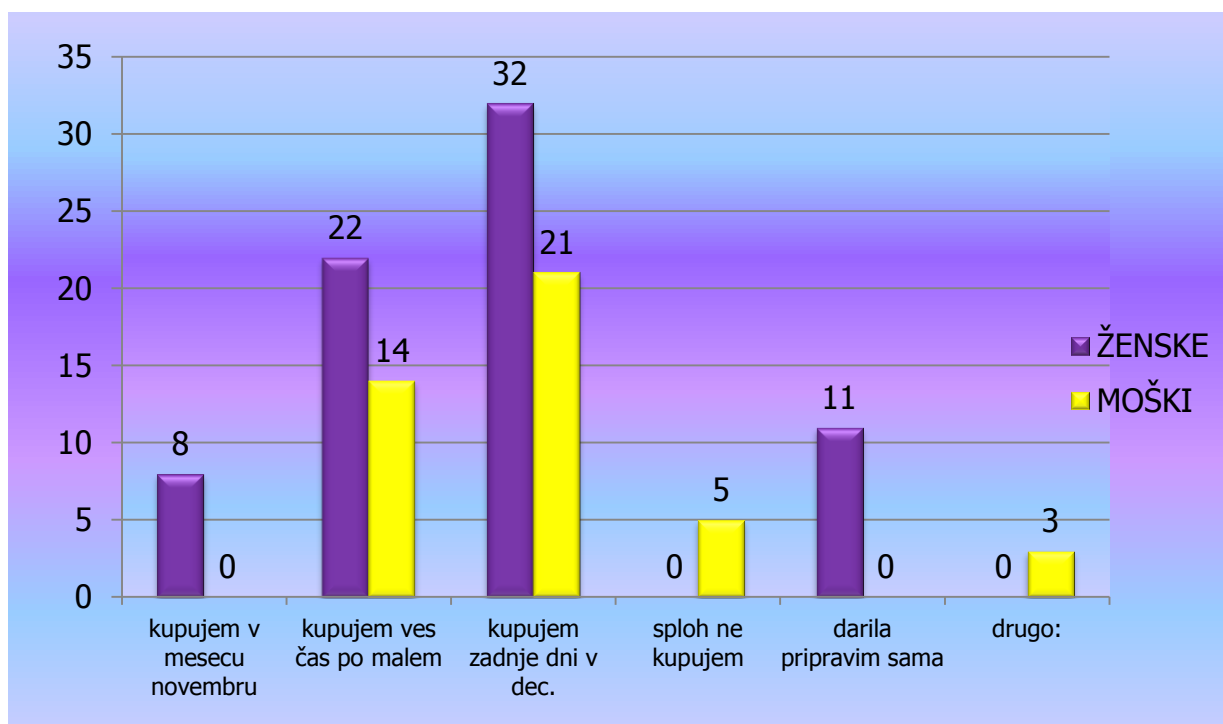
Na začetku sva anketirance spraševali, naj kaj najprej pomislijo ob besedi december. Največ žensk (39 ali 54 %) je obkrožilo praznovanje, temu pa sta sledila božič (17) in družina (14). Tudi moški so na prvo mesto postavili praznovanje, se je pa rezultat razlikoval pri odgovoru petarde, ki ga je obkrožilo 7 moških (16 %), medtem ko tega odgovora ni obkrožila nobena ženska.

2. Ali je za vas december res »veseli«?

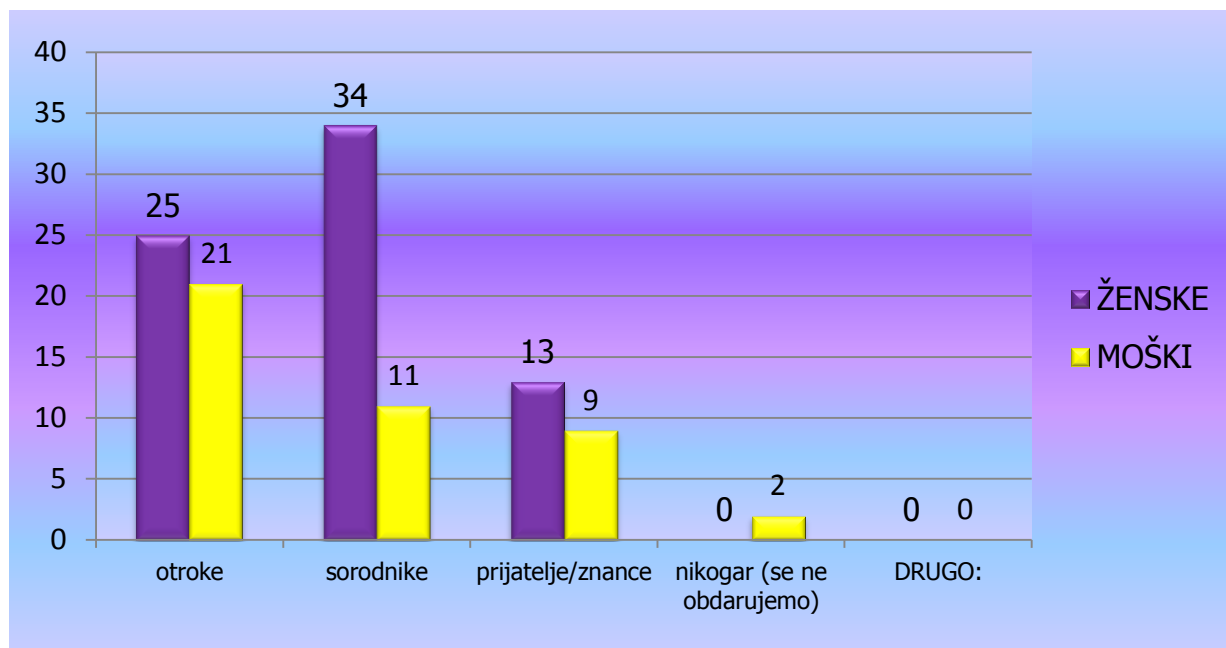
Pri tem vprašanju naju je zanimalo, kako anketiranci gledajo na mesec december oz. ali se jim res zdi »veseli«. Oboji, tako moški kot ženske, so temu vprašanju pritrdili, čeprav je bil delež žensk višji kot moških (ženske 71 %, moški 49 %). Za ostale pa december nima predznaka »veseli«. Pod odgovorom zakaj da oz. ne pa so bili najpogostejši naslednji odgovori – moški, ki so odgovori z DA, so to utemeljevali, da gre za čas praznovanja, druženja s prijatelji, obdarovanja in povsod je veselo vzdušje. Tisti, ki so odgovorili NE, pa to povezujejo s stresnimi dogodki, naglico, prevelikim številom aktivnosti in s številnimi skrbmi – doma in v službi. Ženske so svoj pritrdilni odgovor povezale s tem, da čas preživijo z družino, da je v tem času veliko prostih dni, da gre za čas okraševanja in pričakovanja dobrih mož. Da pa december ni »veseli«, so krivi številni stroški, gneča in pomanjkanje časa.

3. Ali se za praznike/obdarovanja že v naprej pripravite ali kupujete darila "tik pred zdajci"?

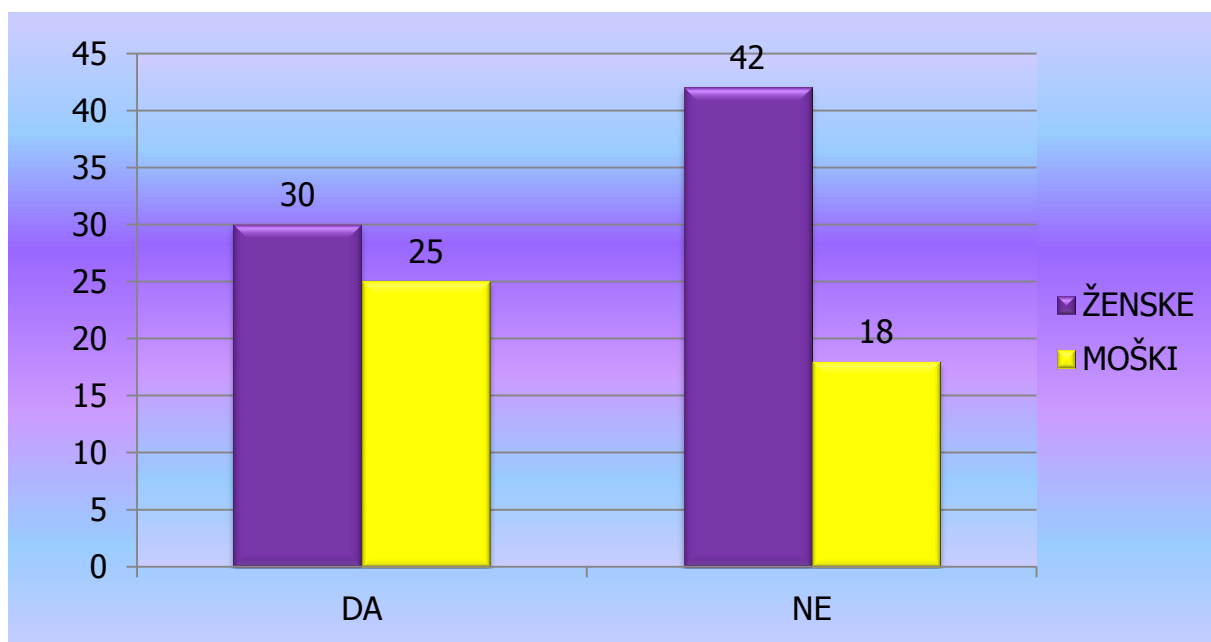
Ker so trgovine z »decembrsko« vsebino »okrašene« že od začetka novembra, naju je zanimalo, kdaj dejansko začnejo ljudje nakupovati darila. Pri tem odgovoru sta si bila oba spola enotna, in sicer jih večina anketiranih kupuje zadnje dni v decembru. Nezanemarljivo število (30 % ženskih in 32 % moških) pa je tistih, ki ves čas kupuje po malem. Samo 11 žensk je odgovorilo, da darila pripravijo same, in 8 jih nakupuje v novembru, medtem ko je 5 moških odgovorilo, da sploh ne kupujejo daril.

4. Koga vse obdarujete?

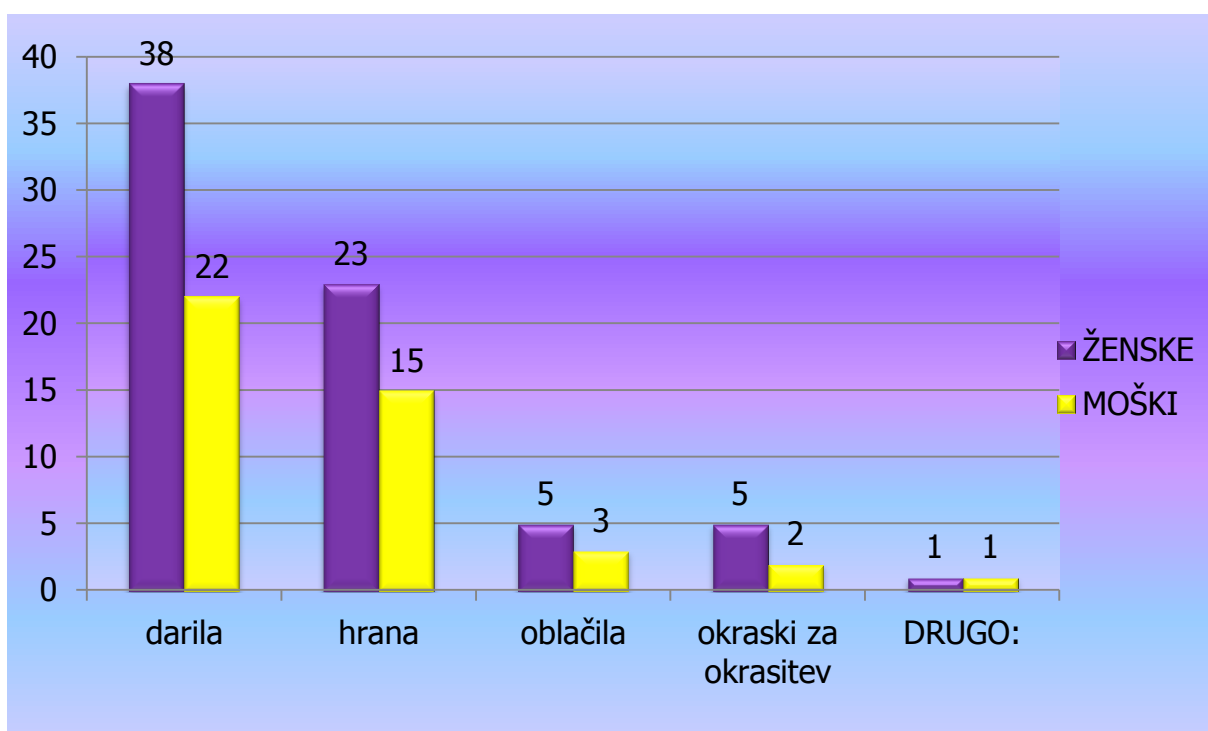
Obdarovanje je seveda zelo razširjeno tako v domačem okolju kot tudi širše. Ženske so v večini (47 %) odgovorile, da obdarujejo sorodnike in otroke (35 %), temu sledijo prijatelji oz. znanci. Moški pa so na prvo mesto pri obdarovanju postavili otroke (49 %), na drugo pa sorodnike.

5. Se vam zdi to obdobje stresno?

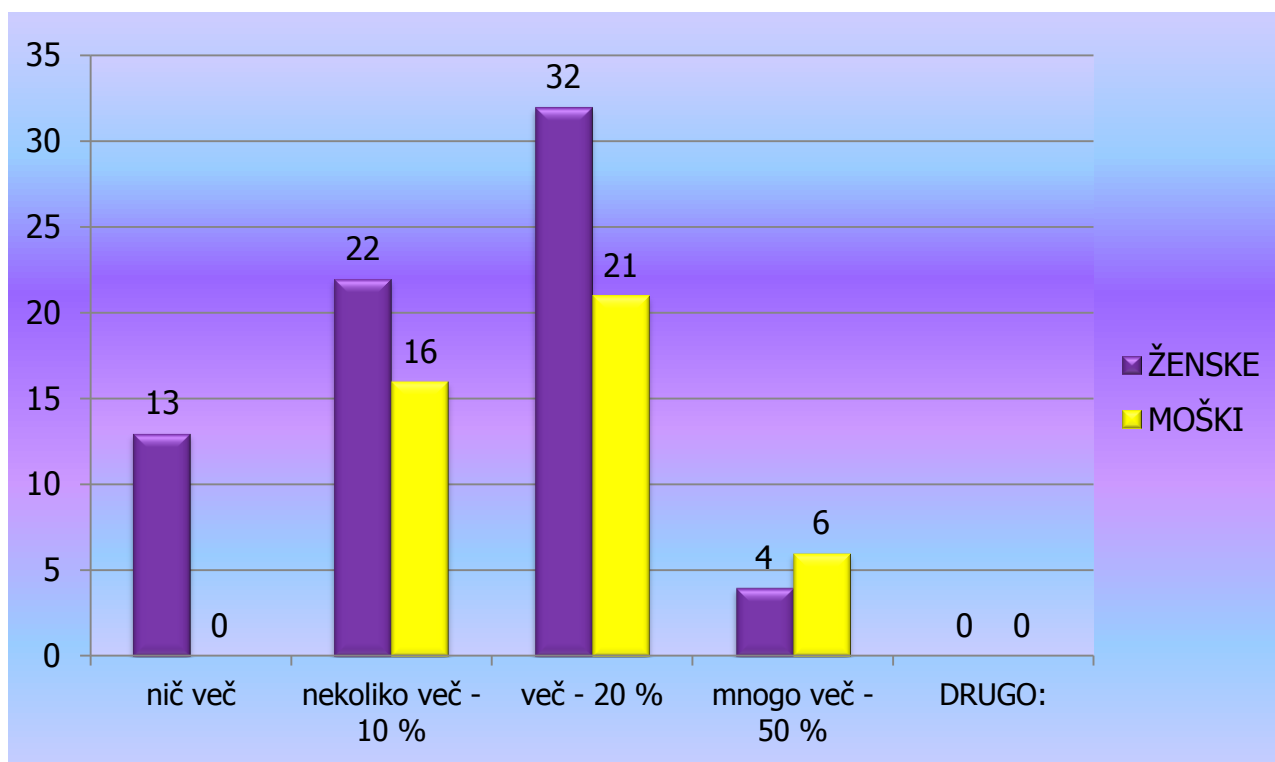
O tem, ali je to obdobje stresno, se moški razlikujejo od žensk, saj jih je kar 58 % odgovorilo pritrdilno, medtem ko se prav tolikšnemu odstotku žensk to obdobje ne zdi prav nič stresno. Spet sva jih prosili za obrazložitev odgovora, moški pa so najpogosteje povedali, da je to stresno obdobje, ker je povsod gneča, ker zmanjkuje časa, da vsi nekam hitijo. Ostali pa so mnenja, da je to obdobje ravno nasprotno – je bolj umirjeno, da ne opazijo nobene razlike, da je to čas počitka. Ženske, ki so odgovorile z DA, pa so mnenja, da je to obdobje stresno, ker je povsod gneča, da imajo veliko obveznosti, nakupi se vrstijo v zadnjih dneh in vsi se jim zdijo napeti (nekam hitijo). Druge pa so mnenja, da decembrski čas ni nič bolj stresen kot ostali meseci, da si takrat vzameš čas za oddih in da se veselijo praznikov oz. druženja.

6. Za kaj porabite v tem obdobju največ denarja?

December pa ni samo čas obdarovanj, saj so na »spisku« še druge stvari, naju je zanimalo, čemu anketiranci namenijo največ denarja. Odgovori med moškimi in ženskami se niso razlikovali, in sicer največji izdatek predstavljajo darila in hrana.

7. Koliko več denarja zapravite v decembru (v primerjavi z drugimi meseci)?

Večina anketirancev je na to vprašanje odgovorila, da v decembru zapravijo približno 20 % več denarja kot sicer (44 % žensk, 49 % moških), 22 žensk in 16 moških pa je odgovorilo, da zapravijo 10 % več.

3.1.2 Razgovor z gospo Majo Škrubej

Gospa Maja Škrubej je po poklicu trgovka in je zaposlena v trgovski verigi Interspar Slovenije. Je tudi vodja enega izmed oddelkov in gotovo je pravi naslov, da sva z njo opravili razgovor v obliki intervjuja, in sicer 14. 12. 2012. Nastal je naslednji zapis.

1. Na kaj pomislite ob besedi december?

Trgovine se na december pripravljamo že mnogo prej. Vse aktivnosti so skrbno načrtovane, zato gre potem samo še za realizacijo. Se pa vse skupaj začne že v začetku novembra, december predstavlja samo vrhunec.

2. Se tudi v trgovinah kako drugače pripravljate na december?

December je vedno čas, ko v trgovskih centrih potekajo najrazličnejše aktivnosti, ki so namenjene celotni populaciji – od najmlajših do najstarejših, zato december povezujem predvsem z vrvežem, polnimi vozički, gnečo, nestrpnostjo ...

3. Ali tedensko v decembru pride v trgovino več kupcev?

Število kupcev se močno poveča v vseh dneh v tednu. Še posebej pa je to opazno pred posameznimi »prazniki« – miklavževo, božič, novo leto. Kupci prihajajo v trgovino tudi zaradi druge ponudbe – razne promocije, dodatni popusti, ugodnosti ... Število kupcev se v decembru na splošno vsaj podvoji. Tudi s finančnega vidika je to za trgovce zelo produktiven mesec, saj je dobiček tega meseca enakovreden vsaj štirimesečnemu dobičku.

4. Se kupovanje daril pričinja že novembra ali tik pred prazniki?

S ponudbo pričenjamo že v novembru, vendar se takrat še ne začne pravo nakupovanje. So posamezni potrošniki, ki nakupujejo darila sproti – ko vidijo nek izdelek, ki jim je všeč, vendar o nekem znatnem povečanju nakupovanja v novembru ne morem govoriti.

5. Česa ljudje kupujejo več? Hrane, pijače, oblačil ali igrače?

Kot trgovka lahko opazim, da ljudje kupujejo vse – zelo so dojemljivi za dodatno ponudbo – vendar na splošno lahko rečem, da se poveča nakup hrane in igrač. Vse ostalo pa v nekoliko manjši meri.

6. Je ta čas stresen tudi za vas, trgovce? Zakaj?

Z decembrom smo trgovci kar obremenjeni, saj pademo v ritem, ki ni povsem običajen. V mislih moramo imeti kupca – da mu ponudimo, po kar je prišel v našo trgovino. Konkurenca je na vsakem koraku, zato se moramo v tem času še posebej zavzemati. Pogosto so z decembrom povezani tudi daljši delovniki, s tem je povezana tudi utrujenost ... Ves čas moramo slediti trendom, ažurirati podatke, dosegati čim večji promet. Skratka, vsi smo veseli, ko sledi prvi mesec v letu – januar.

7. Kaj menite o decembrski potrošnji denarja nasplošno?

Menim, da je potrošnja prevelika in nepotrebna. Pogosto se zgodi, da nakupimo stvari, ki jih mi in naši obdarovanci ne potrebujemo /-jo. Prav je, da si privoščimo kakšen priboljšek, vendar pretiravanje ni v nobenih pogledih dobro in nič drugače ni z decembrskim nakupovanjem.

3.3 DISKUSIJA

Z najino raziskovalno nalogo sva se veliko naučili. Seznanili sva se s temo, ki je aktualna praktično vsako leto, saj se mesecu decembru ni moč izogniti.

Predvsem sva hoteli, da bi se najini anketirani vsaj malo poglobili v temo in bodo ob prihodnjem decembru morda pomislili, ali vse, kar nakupijo, tudi potrebujejo.

Pri delu sva naleteli tudi na nekatere težave, saj na voljo ni veliko literature, s pomočjo katere bi lahko opredeljevali najino temo, prav tako se je bilo potrebno omejiti na vrsto potrošnje, videnje decembra ipd.

Ali so se vse najine hipoteze potrdile?

Glede prve, ki pravi Ob omembi decembra moški in ženske najprej pomislijo na božič, lahko rečeva, da sva jo zavrnila. Večina vprašanih obeh spolov najprej pomisli na praznovanje, in sicer 54 % žensk in 25 % moških. Temu pa v resnici sledi božič, vendar v nekoliko manjšem številu.

V drugi hipotezi sva trdili: Ženske v tem obdobju zapravijo več denarja kot običajno. To hipotezo lahko potrdiva delno, saj so si v zapravljanju tako ženske kot moški enakovredni – večina jih decembra zapravi od 10 do 20 odstotkov več denarja kot v preostalih mesecih leta.

Največ denarja oboji, moški in ženske, porabijo za nakup daril in hrane se je glasila najina tretja hipoteza. To lahko potrdiva, saj sva s pomočjo anketnega vprašalnika prišli do podatka, da darila in hrana predstavljata največji izdatek tako ženskam (85 %) in moškim (86 %).

Ker se v mesecu decembru odvija mnogo stvari, sva v najini četrti hipotezi trdili: Za vse je to zelo stresno obdobje. Pritrdilno je odgovorilo 58 % moških, medtem ko stresno december doživlja 41 % žensk. Ta odgovor sovпада tudi s tistim, ki je povezan s temo »veseli« december, saj ženske gledajo na zadnji mesec ravno s te perspektive. Torej lahko rečeva, da sva to hipotezo ponovno potrdili samo delno.

Najino zadnjo hipotezo pa sva naslovile neposredno na trgovino, in sicer sva trdili, da je V trgovinah predstavlja december čas največjega dobička. Zaradi tega sva opravili razgovor v obliki intervjuja z gospo Majo Škrubej, ki je zaposlena v eni izmed trgovin Interspar. Njeni odgovori so potrdili najino hipotezo, saj je po njenih podatkih v decembru dobiček vsaj štirikrat višji v primerjavi z ostalimi meseci.

4 ZAKLJUČEK

December predstavlja najbolj pravljico obdobje leta, v katerem se z veseljem prepustimo potrošniški euforiji in nakupujemo. Kljub temu decembrski nakupi za nekatere pomenijo vsako letno nočno moro, za nekatere pa nepredstavljen užitek.

Ampak. Ali se predbožični nakupi in okraševanje začnejo šele v decembru? V trgovinah je mogoče opaziti razne svetleče okraske, kataloge in lučke že kar po 1. novembru. Odločno prezgodaj! Začne se čas, ko se marsikatera gospa, v zadnjem času pa tudi gospodje niso povsem nedotakljivi, drži za glavo od vseh obveznosti. Da o izpraznjeni denarnici niti ne govorimo. Glavni cilj so darila in hrana, zato lahko decembru lahko rečemo kar "praznik denarnice". Ljudje brezglavo upravljajo tako čas kot denar, medtem ko se na pravi pomen praznikov pozablja.

S pričujočo nalogo sva se omejili na mesec december, ker je to čas, ki se prav gotovo dotakne vsakega posameznika. Tema je zelo obširna, tako da bi lahko izdelali še vsaj nekaj podobnih raziskovalnih nalog, saj bi se lahko osredotočili na vrsto potrošnje, na družinska obdarovanja, na navade v decembrskem času ... To pa bo morda sledilo v naslednji raziskovalni nalogi.

5 VIRI

5.1 INTERNETNI NASLOVI

- 1. Bogastvo ljudskih šeg v decembru.** [Navedeno 16. 11. 2012]
http://www.mojaslovenija.net/kulturna_dediscina/bogastvo_slovenskih_ljudskih_seg_v_decembru.html.
- 2. Božič.** [Navedeno 21. 12. 2012]
<http://sl.wikipedia.org/wiki/Bo%C5%BEi%C4%8D>.
- 3. Dan samostojnosti in enotnosti.** [Navedeno 21. 12. 2012]
http://sl.wikipedia.org/wiki/Dan_samostojnosti_in_enotnosti.
- 4. Veseli december.** [Navedeno 6. 11. 2012] <http://zlataleta.com/veseli-december/>.
- 5. Osem nasvetov za decembrsko nakupovanje brez glavobola.** [Navedeno 6. 12. 2012] <http://www.delo.si/gospodarstvo/makromonitor/osem-nasvetov-za-decembrsko-nakupovanje-brez-glavobola.html>.
- 6. Dedek Mraz.** [Navedeno 18. 2.] <http://megazin.spoznaj.si/?p=2962>.

5.2 VIRI SLIK

Avtorji slik so hkrati avtorji raziskovalne naloge.

6 PRILOGE

ANKETNI VPRAŠALNIK

Sva učenci 8. razreda na Osnovni šoli Hudinja in delava raziskovalno nalogo na temo »veselega« decembra, zato potrebujemo vaše podatke, ki jih bova nato analizirali. Za sodelovanje se vam že vnaprej zahvaljujema.

SPOL: ženski moški

STAROST: _____

1. Na kaj najprej) pomislite ob besedi december (obkrožite samo en odgovor)?

- a) založene trgovine
- b) praznovanje
- c) petarde/rakete
- č) božič
- d) družina
- e) drugo: _____

2. Ali je za vas december res »veseli«?

- a) DA
- b) NE

Zakaj?

3. Ali se za praznike /obdarovanje že v naprej pripravite ali kupujete »tik pred zdajci«?

- a) darila nakupim že v mesecu novembru
 - b) darila nakupujem ves čas po malem
 - c) darila kupujem zadnje dni v decembru
 - č) daril sploh ne kupujem
 - d) darila za obdarovanje pripravim sam/-a
 - e) drugo: _____
-

4. Koga vse obdarujete?

- a) otroke
- b) sorodnike
- c) prijatelje/znance
- č) nikogar(se ne obdarujemo)
- d) drugo: _____

5. Se vam to obdobje zdi stresno?

- a) DA
- b) NE

Zakaj?

6. Za kaj porabite v tem obdobju največ denarja?

- a) darila
- b) hrana
- c) oblačila
- č) okraski za okrasitev
- d) drugo: _____

7. Koliko več denarja zapravite v decembru (v primerjavi z ostalimi meseci)?

- a) ne zapravim ga nič več
- b) nekoliko več (10 %)
- c) več (20 %)
- č) mnogo več (50 %)
- d) drugo: _____

Hvala za sodelovanje!

IZJAVA

Mentor (-ica), Olga Kožel, v skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom »Veseli« december, katere avtorici sta Laura Gloria Prasnemer in Karin Krajšek:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na spletnih portalih z navedbo, da je nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju.

Celje, 1. 3. 2013

žig šole

Šola: Osnovna šola Hudinja Celje

Podpis mentorja(-ice)

Podpis odgovorne osebe